

Стан Редакције и Админ.:
Космајска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

Неплаћена се писма не при-
мају. — Рукописи се не
не враћају.

Писма, рукописе, новац и
све остало што се односи
на лист, слати власничку
листа.

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА. 1092

Издази сваки дан у 6 ч. пре подн.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД

Претплата за Србију
на пошти:
на годину . . . Дин. 12.—
„ шест месеци . . . 5.—
„ три месеца . . . 3.—
„ један месец . . . 1.—

Претплата за иностранство
на пошти:
на годину . . . Дин. 30.—
„ шест месеци . . . 15.—
„ три месеца . . . 7.50

Стање у Карпатима

— Руси су јаки и у надмоћности на свима важнијим тачкама —

БУКУРЕШТ, 15. фебр.

У разговору са једном личношћу, која стоји веома близу руског посланика у Букурешту, један бугарски новинар сазнао је о стању руских трупа у Карпатима ово:

Из оправданих разлога руска врховна команда даје и сувише скучене извештаје са бојишта, а нарочито су кратки и нејасни извештаји са Карпата. Међутим, ја сам успео да сазнам, да стање руских трупа, на супрот извештајима немачких и аустријских агенција, не само што није критично, већ је необично повољно по саму успешну руску офанзиву. После омањег и безначајнијег повлачења, руска главна команда је успела да пре германских и аустријских трупа заузме најважније позиције у Карпатима.

Неисцрпна руска резерва већ је поткрепила целокупну борбену линију, и можемо се за неколико дана надати новим великим али и одлучујућим борбама у Карпатима. Све су околности на страни Русије.

Румунија и њезини националисти

Нема сумње да би Румунија остварила један велики део својих националних тенденција када би присајединила себи Ердељ. И нема сумње, исто тако, да је овај општи заплет много погоднији за остварење те њене тенденције него ли ма који други моме нат, пошто би она у свакој другој прилици, и при најповољнијој дипломатској ситуацији по њу, имала, у засебном дуелу са Аустро-Угарском, да рачуна са једним огромно надмоћнијим непријатељем.

Због тога је свим разумљиво кад ватрени румунски националисти вервозно узвикују по зборовима и митинзима: *Сад или никад!*

Али да би Румунија загазила у рат против Аустро-Угарске, треба пре тога савладати велике, врло велике препреке. Све до најскоријег времена,

Румунија је била филијал Аустрије на Балкану. Везана дворским сплеткама и тајним конвенцијама, она се према свом суседу налазила отприлике у онако исто интимном положају у коме се Србија налазила за време краља Милана. Те дворске традиције изгледа да су и дан дањи живе, као што нам то наглашава један интервју Маргилмана дат маџарском листу „Напу“; и потребан је један врло силан импулс у земљи па да се та званична политика окрене за читавих 180°: да Румунија окрене Аустрији леђа или боље, говорећи у ратним метафрама — да јој окрене лице и песницу, пошто је ова до сад била према њој, спокојно окренута леђима.

Такав један нагао и енергичан преокрет могао би се у Румунији извести само под

неодољивим утицајем једне силне националне струје која би захватила ширеке масе. Међутим, такав један покрет не може се очекивати у Румунији. Један стоаховит феудални режим, каквог у целој Европи нема, одржава у најстраховитијој материјалној и духовној беди масе румунскога народа, и док се са пуно права и разлога може говорити о националној свести, па и о националним тежњама, српскога сељака и бугарскога сељака, румунски сељак мучно да се успео уздићи до релативно високог појма: о националности и тешко да се може загрејати за борбу те врсте.

Румунија са својом заосталом социјалном организацијом још није као што треба изишла из феудализма. И оно што је представник и носилац националне идеје у њој, то је само варошко становништво са интелигенцијом и професионалним политичарима на челу.

Међутим, те класе су без пресудног утицаја на ток државних послова. Сву власт држе у својим шакама спахије, држи феудална аристократија, која до душе има неколико политичких нијанса и шатирунга као што су: конзервативни, конзервативно демократски и либерални, али који сви, у основи, имају једну идеологију и један класни интерес.

А идеологија и интереси румунских власника далеко су од тога да се поклапају са народним жељама и потребама. Пре свега румунска аристократија има у себи врло мало националнога осећања: она је у много већој мери ационална него ли аристократија ма које друге земље.

Румунски бојери и милионери проведу цео свој век по Пешти, Бечу, Берлину, Паризу и Лондону; и једина спона између њих и њиховога народа — то је надзорник њиховог имања, који шибом се

лаке као стоку и периодично шиље ренту господарима у Аустрији, Немачкој, Француској и Енглеској. Па и оно отмено друштво које се смилује да живи у земљи, нема вичега заједничког са народом: ти људи говоре француски језиком, имају своје листове на француском језику, уживају у литератури и уметности Француза, Енглеза и Немца и свију других народа само не свога!

Па чак и сам Таке Јонеско, херолд националног уједињења, много је више Енглез но Румун и по својим породичним везама и по целокупном своме животу.

И тако, док се код румунскога народа још није појавила национална свест у маси, дотле те свести готово никако и нема код његове аристократије, која у држави жари и пали. И камо онда тог силног импулса који би Румунију гурнуо на Аустрију?

Судите господе! —

Чланови суда занемаше. Изгледа као да се и сами у исту несрећу замисљаху. Подиже их нека језа. Сваки је засебно стрепио, да над овим човеком, који је толико патео — управо рећи умирао — из рече смртну пресуду. У невиност његову не смедоше посумњати пошто је већ и стручна комисија утврдила да није могла сва дрвена полуга одржати на површини воде два тела.

Државни тужилац је једним потезом пера повукао своју тешку оптужбу... Суд га је ослободио... Закон о крајњој невољи у погледу убиства — овим случајем први пут је ступио у живот.

с немачког
Дурак.

Ратна пошта

Моли се Висарион Николић, студент да се јави Жарку М. Милићевићу, студенту — Свилајнац где се налази сада.

Умољава се сваки онај који ма шта зна о Драгомиру С. Максимовићу редову 3 чете 4 бат. 19. пеш. пука 1 позива нар. војске. Именовани је лежао у првој половини месеца новембра прошле године у ваљевској болници од тифуса.

Адреса: Војислав Максимовић арт. потпоручник 7 батерије шумадиског арт. пука „Танаска Рајића“.

САНДУКА МРЉАЧКИХ

има готских свију сорти код
ТИШЛЕРА РАКЕ

Балканска улица бр. 49. (Краљева пи-
вара) код „ЗЛАТНОГ КРСТА“
У БЕОГРАДУ

59

1-7

Пажња опавчарима — дифералтима

приликом садашње лиферације опанака за државу, да имамо велику количину говеђих кожа, усолјених, пребачених и разапетих у свима тежи-
нама и то у стовариштима:

У Београду магацин Југовића улица — усолјених и разапетих
Младеновцу магацин код Станице — усолјених
Крагујевцу магацин г. Уроша Симића — усолјених, пребачених и разапетих а и свињских
Јагодину магацин на пијаци — усолјених.
Крушевцу магац. преко од „Такова“ — усолјених и разапетих.
Нишу магацин г. Димитрија Агоре — пребачених.
Свилајцу магацин на Пијаци — разапетих.
Краљеву магацин г. Буњака — разапетих.

ЦЕНЕ СУ УМЕРЕНЕ.

КОЖАРСКА ТРГОВИНА

МИГРИЋ, НОВАКОВИЋ И СТЕФАНОВИЋ

8-15

Природна чачанска ракија

ШЉИВОВИЦА И ЉУТА

стигла је у векој колачини

РАКИЦИЈСКОЈ РАДЊИ

Милана Зарића

Може се добити по умереној цена на мање и веће
количине на стоваришту — Ракицијској пијаци.

51

3-3

КОЛОНИЈАЛНА ТРГОВИНА

Обрадовића и Станковића

ПРЕКО ПУТА НАРОДНЕ БАНКЕ

ОТВОРЕНА ЈЕ СВАКОГ ДАНА

42,5-5

НОВИ МОДЕ САЛОН ЖЕНСКИХ ШЕШИРА

С. М. Лазаревића — Београд БЕОГРАД КРАЉА МИЛАНА 120.
у дворишту до хотел „Славије“

Отворен је и продаје зимску и прелетњу робу и прѣма оправке

57

2-5

СПЕДИТЕРСКА И КОМИСИОНЕРСКА РАДЊА

КАЛЧИЋ И ВОЈИНОВИЋ

СКОПЉЕ—ЂЕВЂЕЛИЈА

Извештава своје поштоване муштерије да њихова радња и даље врши ЦАРИНСКЕ ПОСЛОВЕ како увозне тако и извозне пре царинарницама СКОПЉАНСКОЈ и ЂЕВЂЕЛИЈСКОЈ и ано су шефсви радње у рату.

Адреса за телеграм: КАЛЧИЋ ВОЈИНОВИЋ, Скопље Ђевђелија.

6-15

Чича Панта Костић
преселио је своју радњу од „ВУКА КАРАЏИЋА“

код „Арапина“

МАКЕДОНСКА УЛ ЦА

преко целог дана точи се свеже пиво
(чаша 0-20 кригла 0-30 п. п.) велики из-
бор природног пића и српских мезелука.
УСЛУГА БРЗА И ТАЧНА.

36

-1-

Са превеликим болом, и тугом јављамо сродни-
цима и пријатељима, да је наш мили и никад непре-
жаљени

Михаило И. Обрадовић

трговац овдашњи

погинуо од непријатељске гранате у среду 4. ов. мес.
у 5 сати по подне у најбољим годинама свога живота
у 47 година.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Супруга Даница; мајка Анђа; брат Младен, трг.; снаја
Надежда; ташта Роксандра; таст Милосав Радосављевић
и остала родбина.

52

2 3

Тужним срцем јављамо нашим позваницима при-
јатељима и сродницима, да је наша незабрљена
добра кћи, сестра, сратичина и тетка

Персида

несретним случајем повређена непријатељском гранатом
приликом (омбардовања Београда 4. о. м. и преми-
нула после кратког а тешког боловања синоћ у 7
часова у вече.

Погреб ће бити 16. о. м. у 9 час. пре подне. По-
лазак је из капеле Хируршког одељења опште држ.
болнице, а онемо ће бити у Вознесенској цркви.
Београд, 15 фебр. 1915 г.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Мати Милева; браћа Михаило и Драгутин Валожић, књижари
овд., сестра Иванка; тетка Ружа Бајлови.

53

1-2